

1917: Een nieuw wereldbeeld en zijn hedendaagse betekenis

Het jaar 1917 deed de wereld op z'n grondvesten schudden. In februari van dat jaar werd, ten gevolge van de Russische deelname in de Eerste Wereldoorlog, het eeuwenoude regime van de Russische tsaren omvergeworpen. Deze werd in eerste instantie vervangen

door een sociaal en liberaal georiënteerde Voorlopige Regering, die op zijn beurt in oktober plaats moest maken door de door Vladimir Lenin geleide bolsjewistische partij. De bolsjewisten moesten voor hun macht vechten in een burgeroorlog die tot 1922 zou duren. De Russische revolutie is echter een veel gecompliceerder verhaal dan een simpele machtsovername: ze kent een duidelijke voorgeschiedenis die reeds in 1905 was aangevangen. Bovendien stond het nieuwe communistische regime een totalitair en utopisch programma voor. Bijna een eeuw later is het tijd om de aandacht nogmaals op deze periode te vestigen en te onderzoeken wat de gevolgen van de Russische revolutie zijn voor ons in het heden. In deze cursus zal Nicolaas A. Kraft van Ermel u in eerste instantie vertellen hoe deze machtsomwentelingen in Rusland hebben kunnen ontstaan en hoe de Bolsjewieken uiteindelijk de totalitaire heersers van de Sovjet-Unie zijn geworden. Daarna gaat hij in op hoe de utopische toekomstbeelden van de Bolsjewieken verzeild raakten in een ideologische wedkamp met een andere staat waar het gevestigde regime dankzij de Eerste Wereldoorlog ten val was gekomen verzeild raakte. In 1918 viel het keizerlijke regime in Duitsland en na enkele jaren van mislukte democratie kwam ook hier een utopisch ingestelde totalitaire dictator aan de macht: Adolf Hitler. De ideologische wedkamp tussen de Sovjet-Unie en Duitsland, tussen Communisme en Fascisme zou culmineren in de massale verwoesting van menselijke levens en de zone van landen tussen beide landen in. Recentelijk zijn historici als Timothy Snyder en Alexander Prusin deze geschiedenis van onderdrukking, genocides en oorlog gaan beschouwen als een geschiedverhaal. De gevolgen van zo'n geschiedverhaal zijn groot: ze raken aan het Europese eenwordingsnarratief waarin de Holocaust geldt als het summum aller kwaad. Juist doordat zo'n 20 jaar het geschiedverhaal van de Russische revolutie in aanraking komt met de bredere Europese geschiedenis staan we nu op het punt waarop de Europese geschiedvisie op de twintigste eeuw botst met de Russische. Het college zal eindigen met deze botsing en zal de cursist voldoende stof tot verder nadenken meegeven over deze gruwelijke maar zeer gewichtige episoden van de Europese en Russische geschiedenis.

Docent: Nicolaas A. Kraft van Ermel, MA

Data: 5, 12, 19, 26 September & 3, 10, 17 oktober 2013 11.15—13:00u

Locatie: Centre for Russian Studies, 2e verdieping UB Groningen (Broerstraat 4)

Cursusaanbod najaar 2013

Inschrijving

Voor beide collegereeksen van 7 colleges geldt een afzonderlijk inschrijfgeld van €100. Inschrijven kan via <http://bit.ly/19keSwY>

Wie zich inschrijft voor beide collegereeksen krijgt het onderstaande **bonuscollege** (inschrijfgeld €15) er **gratis** bij! Voor meer informatie kunt u contact opnemen met 050-3637823.

Bonuscollege: Rusland & de NAVO

De NAVO en Rusland klinken gezien het koude-oorlogsverleden niet bepaald als ideale partners. Toch was het in de jaren '90 zelfs niet ondenkbaar geweest dat Rusland op termijn zou toetreden tot het West-Atlantisch bondgenootschap. Met de komst van Poetin aan de macht in 2000 en de nieuwe assertieve koers die zijn Rusland is ingeslagen lijken de kansen daartoe voorgoed vervlogen. Ook van de kant van het westen zijn er de nodige misstappen gezet. In dit bonuscollege wordt de moeizame relatie tussen Rusland en de NAVO uit de doeken gedaan en zal worden ingegaan op de vraag of de huidige gespannen betrekkingen volledig op het conto van de assertieve Poetin mogen worden geschoven.

Datum: 19 December 2013 11.15—13:00u

Locatie: Centre for Russian Studies, 2e verdieping UB Groningen (Broerstraat 4)

Voor meer informatie:

Nederland-Rusland Centrum
info@nrce.nl / 050-3637823

De Kruistochten: beeldvorming & langetermijneffecten

De afgelopen jaren staat het Midden-Oosten onder behoorlijke belangstelling: niet alleen het voortdurende conflict

tussen Israël en de Palestijnen, maar ook de politieke gebeurtenissen in Egypte, Syrië en Turkije zijn daar debet aan. Niet zelden geven de westerse media de indruk dat het hier om uitermate religieus geladen situaties gaat. Zo'n

duizend jaar geleden stond het Midden-Oosten ook in bijzondere belangstelling in Europa, ook vanuit religieus oogpunt. Reden hiervoor was het verlangen van de Rooms-Katholieke kerk en West-Europese vorsten en adel het Heilig land en de heilige stad Jeruzalem terug te veroveren op de Islamitische Saracenen. Tussen 1095 en 1272 trokken de Europese kruisvaarders er in officieel door de paus gesanctioneerde kruistochten er op uit om dit verlangen te verwezenlijken. En inderdaad, gedurende de 12e eeuw schitterde op de Rotskoepelmoskee een gouden Christelijk kruis. De kruistochten faalden echter en een definitieve verovering van het Heilig land is nooit verwezenlijkt. De kruistochten zeggen misschien meer over Europa, dan over de relaties tussen Europa en de Islamitische wereld. In een tijd als de onze, waarin de relaties met de Islamitische wereld sterk in de aandacht staan is kritisch zelfonderzoek naar het verleden een must. De kruistochten hebben immers een sterke invloed in beeldvorming gehad. Bovendien is het fenomeen kruistocht niet alleen beperkt gebleven tot het Midden-Oosten: het heeft ook een belangrijke rol gespeeld in Zuid-Europa (Spanje en Portugal) en in Noord-Europa (Polen, Litouwen en Rusland). Daar komt nog eens bovenop dat de Kruistochten onmiskenbare littekens hebben achtergelaten in de relaties tussen de West-Europese Christenheid en de Oosterse Orthodoxie, waarmee de eenheid van het Christendom bepaald niet bevorderd werd. In deze zevendelige cursus neemt Hans van Koningsbrugge u mee langs spannende verhalen, waarin onder meer Keizer Frederick Barbarossa, Saladin, Godfried van Bouillon en Willem I van Holland de hoofdrol spelen. Verhalen die bol staan van verraad, onkundig handelen en militaire successen. Ook neemt Hans van Koningsbrugge u mee naar het heden en gaat in op de relevantie van de Kruistochten heden ten dage en de langetermijneffecten die deze episoden in de Europese geschiedenis hebben gehad.

Docent: prof. dr. Hans van Koningsbrugge

Data: 31 oktober, & 7, 14, 21, 28 november & 4, 12 December 2013 11.15—13:00u

Locatie: Centre for Russian Studies, 2e verdieping UB Groningen (Broerstraat 4)